

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera a soudců Tomáše Langáška a Tomáše Blažka v právní věci žalobkyně: **J. W.**, zastoupená JUDr. Pavlem Kiršnerem, LL.M., advokátem, sídlem Rumunská 1720/12, Praha 2, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, sídlem Zborovská 81/11, Praha 5 - Smíchov, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2023, č. j. 154176/2022/KUSK, a ze dne 17. 1. 2023, č. j. 001931/2023/KUSK, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2024, č. j. 43 A 22/2023-54,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Sadská dne 8. 11. 2022 zastavil řízení o žádosti žalobkyně o dodatečné povolení stavby, protože ji shledal zjevně právně nepřipustnou. Stejného dne nařídil odstranění „*stavby mobilheimu, tří spojených stavebních buněk – výrobků plnicích funkcí stavby a stavby betonového oplocení na pozemku p. č. X v katastrálním území X*“. Proti oběma rozhodnutím se žalobkyně odvolala, načež žalovaný obě odvolání zamítl a prvostupňová rozhodnutí potvrdil. Žalobkyně se následně žalobami u Krajského soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného. Krajský soud řízení o žalobách spojil ke společnému projednání a obě žaloby zamítl.

II. Návrh na odkladný účinek a vyjádření žalovaného

[2] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost, v níž požádala o přiznání odkladného účinku.

[3] V odůvodnění žádosti stěžovatelka uvedla, že náklady na splnění povinnosti odstranit stavbu činí nepřiměřeně vysokou částku, přičemž pokud by následně došlo ke zrušení napadených rozhodnutí, byla by nucena tyto finanční prostředky vynaložit zcela zbytečně. Náklady na odstranění stavby by tedy reprezentovaly značnou újmu na straně stěžovatelky. Rovněž pokud by došlo k realizaci odstranění stavby, nyní vedené řízení by postrádalo smysl, neboť by byl předmět již vyčerpán a de facto by neexistoval. Zejména, nikoli však

výlučně, s ohledem na uvedené tak má stěžovatelka za to, že v případě nepřiznání odkladného účinku by výkon prvostupňového rozhodnutí znamenal pro stěžovatelku nepoměrně větší újmu, než jaká může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám. Stěžovatelka má současně za to, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem. Je tedy toho názoru, že dokud nedojde k posouzení věci, je třeba ji chránit před možnou (nejen) majetkovou újmou.

[4] Žalovaný se k návrhu na odkladný účinek ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

III. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení návrhu a po zvážení všech důvodů a skutečností přednesených stěžovatelem dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[6] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Nejvyšší správní soud předně připomíná, že *„poskytnutí odkladného účinku má mimořádný charakter: soud tu totiž před vlastním rozhodnutím ve věci samé prolamuje právní účinky pravomocného rozhodnutí, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy“* (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2003, č. j. 7 A 115/2002 - 67, č. 760/2006 Sb. NSS).

[8] V usnesení ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014 - 56 Nejvyšší správní soud dále uvedl: *„Odkladný účinek má proto charakter institutu výjimečného a měl by statisticky vzato být přiznáván v menšině případů, nikoli zpravidla. Je pravda, že čistě jazykový výklad § 73 odst. 2 s. ř. s. by mohl svádět k závěru, že při posuzování, zda odkladný účinek přiznat, anebo nikoli, se poměřuje pouze a jen vzájemný poměr újmy žadatele o jeho přiznání a újem jiných osob. V tomto smyslu by tedy i vcelku nepatrná újma žadatele mohla být důvodem přiznání odkladného účinku, byl-li by újem ostatních osob ještě mnohem „nepatrnější“. Takový mechanický výklad by však opomíjel základní znak institutu odkladného účinku, a sice, jak již bylo shora zmíněno, že jde o institut výjimečný, který nemá být v řízeních před správními soudy pravidlem. Měl-li by pravidlem být, nestanovil by zákonodárce jako základní pravidlo, že žaloba resp. kasační stížnost odkladný účinek nemají. Pojímání odkladného účinku jako výjimky z pravidla tedy znamená, že újma, která má brozit žadateli o jeho přiznání, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná, taková, která opravňuje, aby v jeho konkrétním případě pravidlo, že žaloba resp. kasační stížnost odkladný účinek nemá mít, nebylo výjimečně uplatněno. Významnou bude újma spíše tehdy, nebude-li možno v případě, že bude napadené správní rozhodnutí naplněno a poté shledáno nezákonným a zrušeno, v podstatných ohledech navrátit v původní stav jím způsobené následky či dopady. Významnou bude též spíše tehdy, půjde-li sice při uplatnění rozhodnutí o následky vratné či napravitelné, avšak takového rázu, že způsobí žadateli vážné obtíže či významné poruchy v jeho životě, fungování, činnosti apod.“*

pokračování

[9] Krajský soud usnesením ze dne 19. 4. 2023, č. j. 43 A 22/2023-20, žalobě stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného o odstranění staveb odkladný účinek přiznal, zatímco návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve věci dodatečného povolení staveb zamítl. Tvrzené skutečnosti, o které stěžovatelka opírala návrhy na přiznání odkladného účinku žalobám, jsou shodné jako skutečnosti uplatněné v kasační stížnosti. V návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti pouze dodala, že není vyloučeno, aby během řízení nastaly takové podmínky, že bude možné předmětné stavby dodatečně povolit.

[10] Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že odstranění stavby představuje citelnou újmu, jelikož jednoznačně může vést k nevratnému porušení práv stavebníka, které by již nebylo možné zhojit ani případným rozhodnutím v jeho prospěch, jež by v takovém případě bylo pouze akademického charakteru a nemohlo by mu poskytnout jinou než pouze hypotetickou ochranu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2015 č. j. 6 As 230/2015-17, ze dne 15. 6. 2016 č. j. 6 As 107/2016-40, ze dne 12. 1. 2017 č. j. 2 As 333/2016-52 či ze dne 5. 9. 2023 č. j. 2 As 278/2023-35). V nyní projednávaném případě bylo stěžovatelce nařízeno odstranění tří staveb: 1) tří spojených stavebních buněk se společným zastřešením, které stojí na betonových patkách; 2) mobilheimu; 3) betonového oplocení. Pro posouzení je důležité, že pokud by kasační stížnosti nebyl odkladný účinek přiznán a došlo by k odstranění staveb, přičemž by Nejvyšší správní soud následně shledal napadený rozsudek nezákonným, předchozí stav by bylo možné obnovit jen s vážnými obtížemi. Byť stěžovatelka tvrzenou nepřiměřeně vysokou újmu blíže nespecifikovala, je nepochybné, že samotným odstraněním staveb i jejich případnou obnovou by jí vznikly vysoké finanční náklady a dalším osobám dotčení na právech v důsledku demoličních a stavebních prací.

[11] Nejvyšší správní soud v době rozhodování o odkladném účinku neměl k dispozici správní spis, avšak ze správních rozhodnutí založených ve spise krajského soudu nevyplývá, že by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout újma jiným osobám.

[12] Nejvyšší správní soud rovněž na základě informací ze soudních spisů neshledal, že by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Nelze sice opomenout zájem společnosti na provádění staveb v souladu s právními předpisy, nicméně tento veřejný zájem v nyní projednávané věci nebrání přiznání odkladného účinku.

[13] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že v případě návrhu stěžovatelky jsou podmínky pro přiznání odkladného účinku její kasační stížnosti podle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny, a proto kasační stížnosti přiznal odkladný účinek.

[14] Soud závěrem dodává, že z rozhodnutí o žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoliv závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, či usnesení rozšířeného senátu č. j. 10 Ads 99/2014-58). Rovněž platí, že soud může usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2024

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu